

Varoluşçu Özgürlük Bağlamında Kadın: Simone de Beauvoir ve *İkinci Cinsiyet*

Woman in the Context of Existentialist Freedom: Simone de Beauvoir and *The Second Sex*

Esra Başak AYDINALP¹

¹Research Assistant, PhD., Erzincan Binali Yıldırım University, Faculty of Education, French Language Teaching, Erzincan, Turkey

ORCID: E.B.A. 0000-0001-8035-5917

Corresponding author:

Esra Başak AYDINALP,
Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, Eğitim
Fakültesi, Fransız Dili Eğitimi, Erzincan,
Türkiye
E-mail: esrabasakaydinalp@gmail.com

Submitted: 15.04.2020

Revision Requested: 17.04.2020

Last Revision Received: 29.08.2020

Accepted: 29.09.2020

Citation: Aydınalp, E. B. (2020). Varoluşçu özgürlük bağlamında kadın: Simone de Beauvoir ve *İkinci Cinsiyet*. *Litera*, 30(2), 465-488.

<https://doi.org/10.26650/LITERA2020-0066>

Öz

İkinci Cinsiyet'in (*Le Deuxième Sexe*) yazarı Simone de Beauvoir aktivist, filozof ve feminist olarak yirminci yüzyıl kültürel, edebi ve felsefi çalışmalarını derinden etkilemiş entelektüel ve angaje bir yazardır. 1949 yılında İkinci Dünya Savaşı'ndan hemen sonra yazılmış olan *İkinci Cinsiyet* entelektüel camiayı sadece Fransa'da değil, tüm dünya ölçeğinde kadın sorununu detaylı bir şekilde yeniden düşünmeye sevk etmiştir. Kadın sorununun tarihi, sosyal, felsefi ve kültürel katmanlarıyla ele alındığı bu eserde Simone de Beauvoir kadının "Mutlak" olan erkeğin karşısında nasıl "Başka" olarak konumlandırıldığını ayrıntılarıyla incelemekle kalmaz, öte yandan bu başkalık durumunun erkek tarafından tarihsel olarak dayatılışının ve kadının öz bilinçten yoksun oluşunun tarihi ve sosyal dayanaklarını açarlar. Bu çalışmada Beauvoir'ın Kadın/Erkek diyalektiği aşkınlık/içkinlik ve özgürlük/sorumluluk ikilemleri üzerinden varoluşçu felsefe bağlamında okunacaktır. Burada amaç özellikle Simone de Beauvoir'ın *İkinci Cinsiyet* kitabında ele aldığı "kadın durumunun", kadının tarihsel ve kültürel olarak nasıl kavramsallaştırıldığını ve ataerkil toplumlarda nasıl ikincil bir duruma indirildiğini ele almaktır. Bu bağlamda erkek, kadının varoluşunu özsel varoluş mekanizmalarından bağımsız olarak kültürel düzlemde tanımlamıştır. Oysa varoluşçu felsefede varoluş özden önce gelir. Beauvoir kadınların erkek egemenliğini reddetmeyişlerinin nedenlerini, oluşturulan kadın mitinden yola çıkarak gözler önüne serer. Temel amaç kadın varoluşunun Simone de Beauvoir üzerinden özgürlük ve sorumluluk temelinde olanaklarını aramak ve bu olanakların günümüzdeki yansımalarının izini sürmektir.

Anahtar Kelimeler: Simone de Beauvoir, ikinci cinsiyet, kadın, varoluşçuluk, özgürlük

ABSTRACT

Simone de Beauvoir, the writer of *The Second Sex*, as an activist, philosopher and feminist who profoundly influenced cultural and literary studies in the twentieth century, is a crucial committed and intellectual writer. *The Second Sex*, written during the Second World War in France, forced the intellectuals, not only in France but also those from all over the world, to reconsider the question of woman in details. In *The Second Sex*, Beauvoir examines the positioning of woman as the "other" against the man who is the "absolute". In her oeuvre, she not only scrutinises in detail the cultural, social and historical layers of this positioning of woman as "Other" against man who is the "Absolute", but also, she explores the lack of self-consciousness of woman and

the imposition of this "otherness" by men. In this study, the Woman/Man dialectics will be read from immanence/transcendence, freedom/responsibility dichotomies in the context of the existentialist philosophy. The aim is to demonstrate the degradation of woman in a secondary position in patriarchal societies, the social and cultural conceptualisation of woman's position. In this context, man defined the existence of woman freed from essential existential mechanisms. Nevertheless, in the existentialist philosophy, existence precedes essence. Beauvoir deciphers the reasons of woman to not reject the hegemony of man by revealing the status of the woman myth. The main objective is to search for the possibilities of woman existence founded on responsibility and freedom, and to retrace the reflections of these possibilities in today's world.

Keywords: Simone de Beauvoir, second sex, woman, existentialism, freedom

EXTENDED ABSTRACT

Simone de Beauvoir, as a French writer and feminist philosopher, is a figure who deeply influenced the philosophical, literary and intellectual life of the twentieth century. *The Second Sex*, written by her in 1949, has not only had an impact on the feminist theory in the second half of the century but has also been at the focus of modern feminist critics, literary, social and cultural studies. The book, dealing with the foundation of the gender problem in social, cultural, historical aspects, had further awaken the interest of feminist philosophers (Betty Friedan, Gloria Steinem, Kate Millett, Luce Irigaray, Julia Kristeva, Hélène Cixous, Judith Butler, etc.).

The feminist movement could be considered in three distinct phases. In the first phase, feminists claim the equality, and in the second phase, the difference. According to the second wave feminism developed in 1960s that claims the difference among sexes, sexual differences are not differences developed by patriarchy but rather oppressed by them. They question the hegemony of the phallographic approach in the symbolic system and the power relations beyond language on the sexes. In the third phase, feminists perceive the sexual difference as a point of convergence, and they do not consider the gender roles excerpt from other identity forms. They take into account sexual difference as an existential aspect embodied in other forms of differences such as ethnic, religious, etc. In this context, Simone de Beauvoir has a point of view according to which the equality among sexes is the base of woman freedom. She claimed equality among the differences, therefore, she had a great impact on the second and third wave feminist movements in the conceptualisation of gender roles.

In this context, we will analyse the experiences of Simone de Beauvoir in order to decipher the patriarchal mentality described in *The Second Sex*, to develop the self-consciousness and the existential awareness of the woman who had been defined as the other by men who occupy the position of the absolute. The aim is to respond the questions above:

- How does Simone de Beauvoir analyse the question of woman in *The Second Sex*?
- How does Simone de Beauvoir approach the immanent position of woman?
- How the drama of woman deprived of means to construct herself as an essential being in social, cultural and historical dimensions against the man who has all kind of instruments in the dialectics of immanence and transcendence is defined?
- How could the self-consciousness of woman about her freedom and responsibility in her prisoned immanence be developed?
- How does woman experience her own existence in Simone de Beauvoir's terms?

According to Beauvoir, becoming woman is not a biological feature, but is acquired culturally and historically. During the Second World War, Beauvoir, based on the responsibilities assumed against others and the nature of freedom, examined in *The Second Sex* the philosophical and historical dimensions of the power relations which define woman as "Other". *The Second Sex* had influenced the intellectual scene worldwide. It had marked a new era in philosophical debates on the forms of woman being in America when it had been translated into English in 1953. In this book, she not only scrutinises in detail the psychoanalytical, cultural, social and historical layers of this positioning of woman as "Other" against man who is the "Absolute", but also, she explores the lack of self-consciousness of woman and the imposition of this "otherness" by men. In this study, the Woman/Man dialectics will be read from the freedom/responsibility dichotomy in the context of existentialist philosophy. In this context, man defined the existence of woman freed from all essential existential mechanisms. Nevertheless, in the existentialist philosophy, existence precedes essence. Beauvoir deciphers the bad faith of woman and the reasons of woman to not reject the hegemony of man, and to reveal the status of the woman myth by social, cultural, psychoanalytical, historical and anthropological means. The objective is to search for the possibilities of woman existence founded on responsibility and freedom, and to retrace the reflections of these possibilities in today's world.

According to Beauvoir, woman should reject the position of a being deprived of freedom and should make man think also about his own mission in the world. Thus, *The Second Sex* made possible to reconsider gender roles in society, and established a suitable base for the reconceptualization of being women on ethical and ontological backgrounds as a gender. The book deciphered the dynamics and constituents that alienate women to herself, steps that free woman are approved among women and men as well. Therefore, *The Second Sex* is a milestone.

Giriş

Fransız yazar ve feminist bir filozof olan Beauvoir yirminci yüzyılın entelektüel yaşamını gerek edebi gerek felsefi düzeyde etkilemiş son derece önemli bir kadın figürdür. Özellikle 1949 yılında kaleme aldığı *İkinci Cinsiyet (Le Deuxième Sexe)* adlı eseri yirminci yüzyıl feminist eleştiri geleneğini etkilemekle kalmamış, modern feminist felsefi, edebi, sosyal ve kültürel kuramlarının da odağını oluşturmaktadır. Toplumsal cinsiyetin tarihsel, kültürel ve sosyal boyutlarıyla inşasını ele alan bu kitap özellikle daha sonra feminist düşünürlerin (Betty Friedan, Gloria Steinem, Kate Millett, Luce Irigaray, Julia Kristeva, Hélène Cixous, Judith Butler vs.) ilgisini cezbetmiştir.

Dünyada feminist hareket üç evrede ele alınabilir. Birinci evrede feministler bir eşitlik temelinde taleplerde bulunurken, ikinci evrede feminist hareket farklılığı temel alır. 1960'lı yıllarda gelişen cinsiyetler arası farklılığı temel alan bu ikinci dalga feminist harekete göre bu cinsiyetler ataerkil kültürün ürettiği farklılıklar değil, bilakis bastırıldığı bir farklılıktır. Bu ikinci dönem feministler dilin cinsiyetler üzerindeki güç ilişkilerini ve özellikle sembolik sistemde erkek egemen anlayışın hegemonyasını sorgularlar. Üçüncü evrede feministler cinsiyet farklılaşmasını bir keşisimsellik olarak algılar ve toplumsal cinsiyet rollerini bireyin diğer kimliksel süreçlerden ayrı olarak ele almazlar, bu feministler cinsiyet farklılığını da diğer tüm farklılıklarla (etnik, dini, ulusal vb.) iç içe geçmiş bir varoluşsal unsur olarak ele alırlar¹. Bu bağlamda Simone de Beauvoir temelinde cinsiyetler arası eşitliğin kadın özgürlüğünün esası olduğu bir anlayışa sahip olmakla birlikte, onun talebi eşitlik içinde farklılıkları yaşamaktır. O, “kadın doğulmaz, kadın olunur” (Beauvoir, 2019, s. 13) tespitini yaparak kadının doğa/kültür ikileminde özellikle tarihsel olarak yerleştirdiği ikinci cinsiyet durumunun tahlilini yapar ve bu anlamda 1960'larda ivme kazanacak olan toplumsal cinsiyet tartışmasının da odağına oturur. Bundan hareketle toplumsal cinsiyetin kavramsallaştırılmasında ikinci ve üçüncü dalga feminist hareketi derinden etkilemiştir.

Beauvoir'a göre kadınlık biyolojik bir özellik değildir, kültürel ve tarihsel olarak edinilir. İki dünya savaşı sonrasında Beauvoir, özgürlüğün doğası ve başkalarına karşı üstlendiğimiz sorumlulukları temel alarak, kadını “Başka” olarak tanımlayan güç ilişkilerini hem felsefi hem edebi boyutlarıyla aynı zamanda tarihi, sosyal ve kültürel bağlamda *İkinci Cinsiyet* adlı eserinde incelemiştir. Kadın sorununun tarihi, sosyal, felsefi, psikanalitik

1 Bu ayırım için bkz. Prof. Dr. Zeynep Direk'in “Simone de Beauvoir ve Feminizm” adlı İTÜ radyosunda yaptığı konuşma.

ve kültürel katmanlarıyla ele alındığı bu eserde Beauvoir kadının “Mutlak” olan erkeğin karşısına nasıl “Başka” olarak konumlandırıldığını ayrıntılarıyla incelemekle kalmaz, öte yandan bu başkalık durumunun erkek tarafından tarihsel olarak dayatılışının ve kadının öz bilinçten yoksun oluşunun tarihi ve sosyal dayanaklarını açıklar. *İkinci Cinsiyet* entelektüel camiayı sadece Fransa’da değil, tüm dünya ölçeğinde etkilemiştir, eser özellikle İngilizce’ye 1953 yılında çevrildikten sonra Amerika kıtasında kadın sorununu ışığında “kadın oluşun tüm formları” üzerindeki felsefi tartışmalarda bir çığır açar niteliktedir.

Bu çalışmada Simone de Beauvoir’ın kadın/erkek diyalektiği, aşkınlık/içkinlik ve özgürlük/sorumluluk ikilemleri üzerinden varoluşçu felsefe temel alınarak okunacaktır. Burada amaç özellikle Beauvoir’ın *İkinci Cinsiyet* kitabında ele aldığı “kadın durumu”, kadının tarihsel ve kültürel olarak nasıl kavramsallaştırıldığı ve ataerkil toplumlarda nasıl ikincil bir duruma indirgendüğünü ele almaktır. Bu bağlamda erkek kadının varoluşunu özsel ve tüm varoluş mekanizmalarından bağımsız olarak kültürel düzlemde tanımlamıştır. Oysa varoluşçu felsefede varoluş özden önce gelir. Simone de Beauvoir kadınların erkek egemenliğini reddetmeyişlerinin nedenlerini birçok düşünürün bakış açısı (Hegel, Freud, Engels, Marx vs.) üzerinden tarihsel olarak okur ve kadın deneyiminin önemi üzerine vurgu yapar. Burada amaç kadın varoluşunun ve deneyiminin Simone de Beauvoir örneğinde *İkinci Cinsiyet* üzerinden ele alınarak özgürlük ve sorumluluk temelinde olanaklarını aramak ve bu olanakların günümüzdeki yansımalarının izini sürmektir.

Bu bağlamda *İkinci Cinsiyet* adlı eserde erkek zihniyetin nasıl ifşa edildiği ve erkeğin mutlak konumuna karşın başka olarak tanımlanan kadının varoluşçu felsefe bağlamında nasıl özgürlük ve öz bilinç düzeyinde kendi varoluşsal farkındalığını elde ederek kendini gerçekleştirebileceği Simone de Beauvoir örneği üzerinden ele alınarak sorgulanacaktır. Amaç Simone de Beauvoir’ın *İkinci Cinsiyet* adlı eserinden yola çıkarak aşağıdaki sorulara yanıt bulmaktır:

- İkinci Cinsiyet adlı eserinde Simone de Beauvoir kadın sorununu nasıl analiz eder?
- Tarihsel bağlamda Simone de Beauvoir kadının içkinlik durumunu hangi araçlarla ele alır?
- İçkinlik ve aşkınlık diyalektiği ile Simone de Beauvoir’ın kendini gerçekleştirmek için her türlü araca sahip erkek karşısında özsel olarak

kendini oluşturamayan kadının dramı tarihsel, sosyal ve kültürel düzlemde nasıl tanımlanır?

- İçkinliğe adeta hapsedilmiş kadının özgürlük ve sorumluluğuna dair öz bilinci Simone de Beauvoir'a göre nasıl gelişir?
- Simone de Beauvoir'a göre kadın kendi varoluşunu nasıl deneyimler?

Simone de Beauvoir- Entelektüel Mecrada Sıradışı Bir Kadın

En önemli eserim, hayatımdır.

(Simone de Beauvoir, *Cahiers de Jeunesse* (1926-1930))

Simone de Beauvoir (1902-1986) deneme yazıları, romanları ve felsefi eserleri ile varoluşçu hareketin içinde ayrıcalıklı bir yere sahip bir feminist ve aktivisttir. Daha öğrencilik yıllarında tanıdığı Jean Paul Sartre ile ilişkileri 1980 yılında Sartre'in ölümüne kadar devam eder ve ikili arasındaki varoluşçu etki karşılıklıdır. Düşünür, bu etkinin yanında G. W. F. Hegel, Husserl, Karl Marx, Friedrich Engels, Sigmund Freud, Claude Levi Strauss gibi filozofların etkisi ile entelektüel altyapısını oluşturur. "Hegel'in efendi/köle diyalektiğini alarak mutlak/başka karşıtlığını oluşturur. Husserl'in fenomenolojik metodunun etkisi ile betimleyici analiz metodunu kullanır. Marx ve Engels etkisiyle tarihsel ve diyalektik materyalizmi, Freud'dun etkisiyle ise bireyi bir beden olarak algılamayı öğrenir" (Scholz, 2000, s. 1). Nitekim "Beauvoir'ın ilk felsefi çalışmalarında Platon, Gottfried Leibniz, Immanuel Kant, Arthur Schopenhauer, Friedrich Nietzsche ve Henri-Louis Bergson'un etkileri görülür" (Fullbrook, 1998, s. 15-19).

20. Yüzyılın başlarında burjuva bir ailede doğan Simone'nun babası Georges ateist bir avukat, annesi Françoise ise katı bir Katolik'ti ve bu durum kendisinin de anılarında belirttiği gibi Simone de Beauvoir'ın erken yaşlardan itibaren anne ve babası arasındaki politik ve dinsel çatışmadan beslenerek radikal bir entelektüel olmasına etki eder. Annesi ve babasının düşüncü şekillerindeki bu karşıtlık Beauvoir'da ideoloji ve onun öznellik üzerindeki etkileri ve bu iki değer sisteminin birey kimliğinin ve dünya üzerindeki edimselliğin ve etkinliğin bireyin bir öteki ile kurduğu ilişkide nasıl belirleyici rol oynadığına dair bir farkındalık yaratmıştır. Eğitiminin ilk dönemlerinde tek cinsiyetin önemsendiği bir eğitim camiasıyla karşı karşıya kalmıştır. Bu eğitim aslında onu gelecekte anne ve kadın rolünü üstlenmesini kolaylaştıracak şekilde hazırlanmıştı. Oysaki bu durum onun kendi gerçekliğini fark etmesini sağlamış ve daha çok erken yaşlarda

kendisinde yazar olmaya ve kendisini entelektüel olarak var etmeye yönelik bir ilgi uyandırmıştır.

Matematik ve felsefe Baccalauréat'sının ardından Katolik Enstitüsünde matematik Sainte Marie Enstitüsünde filoloji eğitimi almış olan Simone de Beauvoir sonrasında Sorbonne'da felsefe eğitimi aldığı sırada 1929'da Ecole Normale Supérieure'de olan Sartre ile tanışmıştır. 1929'da felsefede Agrégation'u² başarı ile tamamlayan en genç öğrenci olur. Sartre aynı yıl girdiği bu sınavda birinci olurken, Beauvoir sınavda ikinci olmayı başarmıştır. Sorbonne'da felsefe grubundaki bir dizi entelektüel ile tanışır ve bu yıllarda Sartre'ın da dahil olduğu entelektüel çevrede Castor (Cesur) lakabını alır. Sorbonne'da felsefe eğitimi alan Simone de Beauvoir, daha sonra Marsilya, Rouen ve Paris'te felsefe hocası olarak çalışmış, 1943 yılında ilk romanı *Konuk Kız (L'invitée)* yayınlanınca bütünüyle kendisini yazarlığa adanmıştır. 1945 yıllarında Raymond Aron, Merleau-Ponty, Albert Oliver, Paulhan ve Sartre ile birlikte entelektüel camiayı son derece etkilemiş *Les Temps Modernes* isimli edebiyat dergisini kurmuş ve editörlük yapmaya başlamıştır. Genel olarak Beauvoir'ın çalışmalarında güç ve özgürlük sorunsalını analiz ettiği politik bir bilinçle karşılaşırız. Bu politik bilinç -politik entelektüel- kavramının savaş sonrası Fransa'da angaje yazar ve düşünür olgusuyla bağlantısı vardır. Angaje olmak 1940-50 yıllarında yazarların edebi, felsefi ve politik olarak eserlerinde savdukları düşünüş şekillerinin politik olarak dünyaya bakış açılarını belirlemiş olması demektir. Tidd'e göre bu bağlamda "Simone de Beauvoir angaje bir yazardır" (2004, s. 2).

1947'de ilk defa Amerika'ya seyahatini gerçekleştiren Simone de Beauvoir burada *Gün Gün Amerika (L'Amérique au jour le jour -1948)* isimli günlüğü yazar ve realist sosyalist yazar olan Nelson Algren (1901- 1981) ile dört yıl sürecek olan ilişkisi başlar. Amerika'ya olan seyahatleri kadınların ikinci cinsiyet olarak durumunu daha iyi anlamasını sağlamakla birlikte, 1949 yılında *İkinci Cinsiyet* eseri yayınlanır. 1954 yılında yayınlanan *Mandarinler (Les Mandarins)* ile Goncourt ödününe layık görülür. 1965 yılında Francis Jeanson ile (Beauvoir 1966) yaptığı bir röportajda kendisinin "bütünüyle feminist" olduğunu ifade eder (Jeanson, 1966, s. 251-298). Bu tarihten itibaren feminist hareket içinde yer alır ve *Questions Feministes'in* yönetici editörlüğünü ve daha sonra 1974 yılında Kadın Hakları Komisyonunun başkanlığını üstlenir. Son felsefi çalışması *Olgunluk Çağı (La Vieillesse)* Fransa'da 1970 yılında basılır. Sartre'ın ölümü ile *Veda Töreni (La Cérémonie des Adieux-1981)* adlı eseri kaleme alır ve 14 Nisan 1986'da yaşama veda eder (Tidd, 2004, s.1-11).

2 Agrégation Fransa'da öğretmenlerin orta öğretim ve yüksek öğretime kabulü için düzenlenen bir sınavdır.

***İkinci Cinsiyet* ve Erkek Egemen Zihniyetin İfşası**

Kadın doğulmaz, kadın olunur.
(Simone de Beauvoir, *İkinci Cinsiyet*)

Simone de Beauvoir'ın *İkinci Cinsiyet* adlı eseri yirminci yüzyılın feminist kuramlarının odak noktasını oluşturur. Beauvoir *İkinci Cinsiyet* adlı temel eserinde kadın durumunu, kadının tarihsel ve kültürel olarak nasıl kavramsallaştırıldığı ve ataerkil toplumlarda nasıl ikincil bir duruma indirildiğini ele almıştır. *İkinci Cinsiyet* feminist kuram dahilinde kadının baskı altına alınışını anlatan yirminci yüzyılın en temel eseridir. Eser *Olgular ve Efsaneler* ve *Yaşanmış Deneyim* olmak üzere iki cilt şeklinde basılmıştır. *İkinci Cinsiyet*'in ilk cildi Yazgı, Tarih ve Mitler olmak üzere biyolojik, psikanalitik ve tarihsel diyalektik perspektiften kadına bakış açısını sunar. İkinci cilt ise yaşanmış kadın deneyimi ve kadının özgürleştirilmesi düşüncesi üzerine yoğunlaşır. Zeynep Direk'in Simone de Beauvoir'ın 2019 yılında yayımlanmış *İkinci Cinsiyet* çevirisinin önsözünde saptadığı gibi "bu eseri bir deneyim olarak okumak anlamlıdır. Simone de Beauvoir'ı feminist yapan bir deneyimdir bu. Ona, kadın olma deneyiminin anlamı üzerine düşünmenin ilhamını veren varoluşçu felsefedir" (Beauvoir, 2019, s. 11). Eserin adeta temelinde yatan Kadın doğulmaz, kadın olunur (Beauvoir, 2019, s. 13). düşüncesi kadın doğasının öncesizliğini anlatır. Kadın varoluşunu ve kendini gerçekleştirmek için daha çok yol almalıdır.

Fransa'da kadına seçme hakkının verilmesi 1944 yılında eserin yazımından dört yıl önce gerçekleşmiş ve kadınlar doğum kontrol, kürtaj olma hakkı (1974) ve bir işte eşinden izin almadan çalışabilme hakkını ancak 1965 yılında elde edebilmiştir. Fransız kadınları bu dönemde çoğunlukla annelik ve eş rollerini üstlenmekte, üretkenlik ve cinsellikleri üzerinde asgari seviyede kontrole sahip, ekonomik özgürlükten uzak ve emek piyasasında ayrımcılığa uğramaktaydılar. Simone de Beauvoir *İkinci Cinsiyet* adlı eserini böyle bir arenada kaleme almıştır, bu da onun entelektüel öngörü ve eylem bilincini bir kez daha ortaya koyar. Simone de Beauvoir'a göre kadın aslında mutlak öteki olarak erkek tarafından defalarca inşa edilmiş bir kültürel varlıktır. Bu saptama ile de Beauvoir varoluşçuluk felsefesinin "varoluş özden önce gelir" düşüncesini kadın cinsine uyarlar ve erkek egemen dünyada kadın cinsiyetinin baskılanması anlayışına ve cinsiyetli kimlik algısına meydan okur. Bu eserde Simone de Beauvoir'ın kadınlık durumunu ele alışı iki temel başlıkta özetlenebilir:

- Kadın mutlak ötekidir
- Kadınlık inşa edilmiştir. (Tidd, 2004, s. 51)

Düşünüre göre:

Cinsiyetler arası bölünme insanlık tarihinin bir uğraşı değil, gerçekte biyolojik bir veridir. Aralarındaki zıtlık, kökensel bir mitsein'in bağrında oluşmuş ve bu birlikteliği bozmamıştır, çift onu oluşturan yarımların birbirine çakılı olduğu temel bir birliktir, toplumun cinsiyetler bakımından ortadan yarılmaması hiçbir şekilde mümkün değildir. İşte kadının temel özelliği budur: Kadın, her iki teriminde birbirini gerektirdiği bir bütünün tam kalbindeki başka'dır. (Beauvoir, 2019, s. 29)

Bu bağlamda Beauvoir, kadın erkek arası fizyolojik, psikolojik ve biyolojik farkların farkındadır ve bu farklılıkları kabul eder, onun itirazı bu farklılıkların kadının baskılanması ve erkek egemen toplumda kadının ikinci sınıf olarak kalması ve kadın kimliğinin geleneksel bir statüye büründürülerek özgürlükten mahrum kalması ve kadınlığın annelik ve doğurganlıktan ibaret bir rutine hapsedilmesi noktasındadır. Ona göre evlilik ve annelik kadın kimliğine toplum tarafından yapay bir şekilde yasalar, gelenekler, kültür, inanç ve düşünce sistemleri tarafından dayatılmış rollerdir, bu şekliyle kadın eve, başkılığa, içkinliğe, edilgenliğe mahkûm edilmiştir.

Simone de Beauvoir, kadının biyolojik olan farklılığının üzerine inşa edilmiş baskıyı ve kadın bedeninin erkek bakış açısından sadece cinsiyetli bir beden olduğunu ve psikanalizin kadının başkılığını açıklamakta yetersiz olduğunu beden ve cinselliğin varoluşun somut ifadeleri olmasının ötesinde psikanalizin sadece açıklayamadığı olgular üzerinde anlaşma ve uzlaşma içinde olduğunu tanımlar. Nitekim ona göre "Freud bile penisin saygınlığını açıklayanın babanın egemenliği olduğunu kabul eder ve erkek üstünlüğünün kökenini bilmediğini iddia eder" (2019, s. 76).

Öte yandan yaşam, doğa ve kadının gizemleri karşısında kafasının henüz karmaşık olduğu zamanlarda bile erkek kendi iktidarından hiç vazgeçmemiştir. Kadının içinde barındırdığı tehlikeli büyüden korkup onu özsel olarak koyduğunda bile kadını ortaya koyan erkektir ve böylelikle onay verdiği bu yabancılaşmada kendini özsel olarak gerçekleştirir. Kadına nüfuz eden doğurganlık gücüne karşın erkek, verimli toprağın efendisi olduğu gibi kadının da efendisi olmayı sürdürür, tıpkı büyülmeli verimliliğini kendinde cisimleştirdiği Doğa gibi kadın da boyun eğmeye, sahip olunmaya, sömürülmeye

yazgılıdır. “Erkeklerin gözünde ulaştığı saygınlığı ona bahşeden erkeklerdir. Erkekler başka karşısında diz çökmekte, Ana Tanrıçaya tapınmaktadırlar. Ancak bu tanrıça ne kadar güçlü görünürse görünsün, erkek bilincinin yarattığı kavramlar aracılığıyla kavranmaktadır” (Beauvoir, 2019, s. 101).

Simone de Beauvoir kadının yerini sorgulayarak başladığı bu eserinde erkeğin “Mutlak”, kadının ise “Başka” olarak konumlandırıldığı tespitini yapar. Bu bağlamda erkek kendisini ve varoluşunu özsel olarak tanımlamıştır ve kendi özgürlüğüne açılan yolların farkındadır. Bu noktada varoluşçu felsefede “varoluş özden önce gelir”. Simone de Beauvoir kadınların erkek egemenliğini reddetmeyişlerinin nedenlerini ve kadın varoluşunun özgürlük ve sorumluluk temelinde olanaklarını arar. Bu bağlamda Simone de Beauvoir *İkinci Cinsiyet* adlı eserinde benimsediği etik anlayışın varoluşçu etik olduğunu ve temel amacın kadını varoluşsal olarak ortaya koymayan bu erkek egemen anlayışın altını oymak olduğunu şu cümlelerle anlatır:

Bir insan varlığı kadınlık durumunda kendini nasıl gerçekleştirebilir? Ona açık olan yollar hangileridir? Bu yollardan hangileri onu çıkmaza sokar? Bağımlılık içinde bağımsızlığa nasıl ulaşılabilir? Kadının özgürlüğünü kısıtlayan koşullar nelerdir ve onların ötesine geçebilir mi? Bunlar açıklığa kavuşturmak istediğimiz temel sorunlardır. (Beauvoir, 2019, s. 36)

Simone de Beauvoir kadının insan olduğunu söyler ve insanlık durumunu aşkınlık ve içkinlik durumları olarak ele alır. İçkinlik kadının doğa ve yaşamla ilişkili olduğu, sürekli tekrar eden doğurganlığını da içeren rutin bir var oluş şeklidir. Bu düzlemde herhangi bir üretimsel güç veya yaratıcı bir faaliyet yoktur. Bir de insana dair aşkınlık boyutu vardır. Bu boyutta insan eylemseldir ve yaşadığı dünyayı değiştirerek, dönüştürerek ve üreterek bu dünyada iz bırakır. Oysaki kadın içkinliğe mahkûm edilmiştir ve dünya üzerindeki her türlü varoluşsal edimden yoksun bırakılmıştır. Kadın eve kapatılmıştır ve bu içkinlik hali onun için adeta bir zindandır.

Buna dair Simone de Beauvoir şöyle bir saptamada bulunur:

Kadın varoluşunu olumlama kaygısı taşıyan her birey, bunu sonsuz bir kendini aşma gereksinimi olarak duyar. Oysa kadının durumu özel bir biçimde şöyle belirlenir: her insan varlığı gibi özerk bir özgürlük olan kadın, erkeklerin ona “Başka” olmayı dayattığı bir dünyada kendini bulur ve seçer;

onun aşkınlığı, özsel ve egemen olan başka bir aşkınlık tarafından sürekli aşılacağından bir nesne gibi donup kalması ve içkinliğe yazgılı olması beklenir. Kadının dramı, kendini her zaman özsel olarak ortaya koyan her öznenin bu temel isteğiyle, onu özsel olmayan olarak oluşturan bir durumun gerekleri arasındaki çatışmadır. (Beauvoir, 2019, s, 36)

Bu bağlamda eserin en dikkat çekici özelliği kadın sorunu üzerine Simone de Beauvoir'ın geliştirdiği yepyeni analitik çözümlerlerdir, özellikle de kadının "Başka" olarak tanımlanışıdır. Bu eserdeki merkezi tez kadınların ataerkil bir sistemde içkinliğe zorlanmış olmasıdır. Buradan hareketle "bir grubun veya öznenin özgürlüğünün, yani kadın özgürlüğünün inkârı söz konusudur. Başkalık durumu diyalektik olarak konumlanmış olup sadece kadın değil, erkeği de sadece cinsiyeti değil, insanlığı da yönetir" (Pilardi, 1995, s, 30).

Le Doeuf, "Simone de Beauvoir and Existence" adlı makalesinde Beauvoir'ın oluşturduğu kavramsal çerçevenin özetini sunar (1980, s. 279). Ona göre *İkinci Cinsiyet*'te ikili bir düşünüş şekli ve yapı söz konusudur. İçkinlik/aşkınlık, kendinde varlık/kendisi için varlık, özgün/özgün olmayan, sorumluluk/kötümserlik, özne/nesne ikilemleri vardır. Bu etik bir ontolojidir. Birey öznedir ve kendisini özne olarak kabul ederse özgürlüğün sorumluluğunu ve aşkınlığı üstlenir ve özgürleşir. Fakat öte yandan birey bu özgürlükten kaçmaya ve kendisini bir şey gibi inşa etmeye eğilim gösterebilir. Bu bağlamda varoluşun sorunluluğunu üstlenme kaygısından kaçabilir. Bu noktada kendisi için oluş kendinde oluşa indirgenir ve özgürlük bir olgusalığa dönüşür. Kısaca bu bir kötü yazgı yaratır. Bu sorunlu bir bilinçlilik halidir. Özne kendisini ancak kendisine karşı koyarak konumlayabilir. Oysa o kendisini esas unsur ötekini ise esas olmayan unsur olarak görmektedir.

Bu bağlamda Simone de Beauvoir'ın *İkinci Cinsiyet*'te temel tezi kadının başlangıçtan beri özsel olarak inşa edilmeyişi, baskılanmış olması ve kendi öz varoluşuna dair yabancılaştırılmış bir düşünsel duruşa hapsedilmiş olmasıdır. Simone de Beauvoir bu eserde ataerkil zihniyetin kadını düşürdüğü bu içkinlik durumunu, kadının baskılanışını, sosyal hayatta ikinci plana atılışını, anne ve eş rolüne indirgenişini, bütün özgürleşme ve kendini gerçekleştirme dinamiğinin dışına itilişini, ekonomik ve iktisadi anlamda özgürlükten mahrum bırakılışını, görmezden gelinişini ifşa eder ve hatta kadının tarihsel olarak "ana tanrıça" mitinden son derece uzak bir anlayışla ele alındığını, tarih sahnesinden düşünsel anlamda kovulduğunu iddia eder. Bu kovuluşu kadın özgürlüğünden feragat ederek, kendini gerçekleştirme noktasında hep yarım kalarak ve her an için bir bağımlılık düzleminde yaşamaya mahkûm bırakılarak deneyimlemiştir.

Simone de Beauvoir ve Kadının Durumu

Erkek öznedir, Mutlak olandır, Kadın Başkadır.
(Simone de Beauvoir, *İkinci Cinsiyet*)

Simone de Beauvoir ünlü *İkinci Cinsiyet* adlı eserinde “kadın doğulmaz, kadın olunur” diyerek kadın gerçeğinin ikincil cinsiyet olarak toplumsal düzlemde nasıl inşa edildiğini açıklamaya çalışır. Bunu yaparken düşünür sadece felsefeye başvurmaz, disiplinler arası bir yöntem kullanır.

Simone de Beauvoir arkadaşı Maurice Merleau Ponty'nin *Algının Fenomenolojisi (La Phénoménologie de la Perception-1945)* adlı eserinde yer alan “insan tarihsel bir fikirdir” cümlesinden son derece etkilenir (Ponty, 1945, s. 19). Bu fikirden hareketle kadının da tarihsel ve kültürel olarak oluşturulduğunu iddia edecektir. Eğer insan tarihsel bir fikirden ibaretse, kadın bu fikrin neresindedir? *İkinci Cinsiyet*'te bu durumu şöyle ifade eder:

Erkeklerin insanlık içindeki konumu üzerine bir kitap yazmak bir erkeğin aklına bile gelmezdi. Şayet kendimi tanımlamak istiyorsam, ilkin “Ben bir kadını” diye beyan etmem gerekir; bu hakikat başka bütün olumlamaların üzerine yükseleceği temeli oluşturur. Bir erkek hiçbir zaman, kendini belirli bir cinsiyete ait bir birey olarak ortaya koymakla başlamaz işe: Erkek olduğu kendiliğinden bellidir. ... çünkü erkek olmanın özel bir durum olmadığı varsayılır; bir erkek, erkek oluşuyla doğru yerededir, yanlış yerde duran kadındır... fiilen mutlak bir insan tipi vardır, o da erkektir. (Beauvoir, 2019, s. 25)

İşte Simone de Beauvoir *İkinci Cinsiyet* eserinin bütününde şu soruya yanıt aramıştır: Kadın olmak nasıl ikincil olmaktır ve kadın varoluşu, özgürlüğü, öznelliği felsefi ve tarihsel olarak nasıl bir problem durumu oluşturmaktadır?

Beauvoir cinsiyetler arası karşıtlığı incelediği tarihi, kültürel izlekler üzerinde erkeğin kendini özsel olarak olumlayıp, kadını salt başkalık olarak tanımlamasını sorunsallaştırır. Simone de Beauvoir kadının başkalık durumunu 1940 yıllarında Hegel'in *Tinin Görüngübilimi* eseri üzerinden okur. O sırada en yakın arkadaşı olan Sartre bir savaş tutsağıdır. Biz bunu de Beauvoir'ın hatıralarından ve Sartre ile olan mektuplaşmalarından öğreniriz. Sartre ise o yıllarda eseri *İmgelem (L'imaginaire-1940)* üzerine çalışmaktadır.

İlk olarak Hegel'i son derece soyut bulduğunu 1947 yılında kaleme aldığı *Belirsizliğin Etiği* (*Pour Une Morale de l'Ambiguité*) eserinde ifade eder. Sartre'ın *Bulantı* (*La Nausée*-1938) ve İmgelem adlı eserlerinde geliştirdiği kendi ve öteki kavramlarında Hegel'in felsefi görüşlerinin etkisi hissedilir ve aynı etki daha sonra Sartre'ın *Varlık ve Hiçlik* (*L'Être et le Néant*-1943) ve Beauvoir'ın *Belirsizliğin Etiği* adlı eserlerinde de göze çarpar. Hegel'in efendi/köle diyalektiğine göre her bilinç bir ötekini egemenliği altına almaya çalışır.

İkinci Cinsiyet'in giriş kısmında Simone de Beauvoir başkalık kategorilerinin bilinç kadar önemli olduğunu ve insan düşüncesinin başat unsurlarından birini oluşturduğunu ifade eder ve bu ötekilik, başkalık kategorilerinin cinsiyet ayrımından önce de var olduğunu iddia eder. Bu argümanın en önemli dayanağı kadınların toplumdaki tarihsel konumudur. Gerçekte kadınlar başka veya köle değildir, fakat tarihsel süreç dahilinde başka olarak temellendirilmişlerdir. Hegel'i takiben Simone de Beauvoir kadını başkalığı olumlanmayan özsel bilinç olarak tanımlarken erkeği egemen ve olumlanmış özsel bilinç olarak betimler.

Beauvoir'a göre köle/efendi, erkek/kadın ikilemleri bir çatışma durumu ve baskı unsurunun nüvelerini taşır. Erkek kadın olmaksızın da kendini düşünür, kadın erkek olmaksızın kendini düşünemez. Kadın erkeğin onun hakkında verdiği karardan ibarettir. Böylece kadın "cinsiyet" olarak adlandırılır; bununla kadının erkeğin gözünde her şeyden önce cinsiyetli bir varlık olarak görüldüğü kastedilmektedir. "Kadın erkek için cinsiyettir, dolayısıyla mutlak olarak da öyledir. Kadın kendini erkeğe göre belirler ve farklılaştırır, erkek kadına göre değil, kadın özsel olan karşısında özsel olmayandır. Erkek Özne'dir, Mutlak olandır, Kadın Başka'dır" (Beauvoir, 2019, s. 26).

Kadını "Başka" olarak imleyen erkektir ve bu erkek kadın tarafında derinlerde yatan suç ortaklıkları bulacaktır. "Böylece kadın kendi özne olarak talep etmez, çünkü bunun için gerekli somut araçlardan yoksundur, çünkü onu erkeğe bağlayan zorunlu bağı karşılığını ortaya koymaksızın bu bağı hisseder ve çünkü çoğu kez "Başka" rolünden hoşlanır" (Beauvoir, 2019, s. 30). Bu düşünce ile Simone de Beauvoir Hegel'deki köle efendi ilişkisinden yola çıkarak kadın/erkek arasındaki ezme/ezilme yapısını ifşa eder. Efendi ile köle arasındaki ilişki aynılık düzleminde birbirinden farklı oluşu simgeler. Buradaki farklılık aynı düzlemde var olan bir farklı oluştur. Oysaki kadın, erkek açısından mübadele edilen bir nesne konumundadır. Bu nesne oluş kadınlarda başkalıkla ilişkilendirilir. Erkekler kadınları sadece farklı olarak konumlandırmaz, onları radikal olarak başkalaştırırlar. Kadın erkeğin hizmetkârı olmanın ötesinde ataerkil dünyanın

değerleriyle yaşamaya mecbur bırakılmıştır, hatta onunla suç ortaklığı yapar. Simone de Beauvoir'a göre:

Hegel'i izleyerek, bilincin kendisinden başka bütün bilinçlere karşı temel bir düşmanlık bulunduğunu gösterirsek, bu görüngüler de aydınlığa kavuşur. Özne ancak zıtlık içinde kendini ortaya koyar. Kendini özsel olarak olumlama, başkayı ise özsel olmayan, yani nesne olarak oluşturma iddiasındadır. (2019, s. 27)

Bu temel saptamadan sonra Simone de Beauvoir, *İkinci Cinsiyet*'te Hegel'in içkinlik kavramını aşkınlık kavramına bir karşıtlık ilişkisi içinde ele alır. Burada aşkınlık şimdinin aşılması, biyolojik yazgıyı bertaraf etmek, geleceğe taşınmak gibi aktif varoluşsal formlarla ilişkilendirilirken, içkinlik tam tersine biyolojik yazgıya maruz bırakılmış, pasif bir varoluş statükosu ile ilişkilendirilir. İçkinlik, kadınların alanı olan özbilinci içerisinde barındırmayan, yadsınılmış, ayrıksılık alanı olarak ötekilerin dünyasını yansıtan bir ifadedir. "*İkinci Cinsiyet*'te kadınların mahkûm oldukları ve kendilerini kurtarmaları gereken durum "içkinlik" olarak aktarılmıştır" (Direk, 2015, s. 48). Simone de Beauvoir kadının özsel olarak kendini ortaya koyamama durumunu erkek aşkınlığına (transcendence) karşı kadındaki içkinlik (immanence) ile bağdaştırır. Bu içkinlik "Simone de Beauvoir'da bir kapatılma, suç ortaklığı, aktif olamama durumu, pasiflik, koyuluk gibi sıfatlarla özdeşleştirilmiştir" (Moi, 1998).

Beauvoir'a göre içkinliğe tabi olan kadın bir varlık olarak hiçbir zaman özgür olamamıştır, bunun yanında kadın tarihsel süreçte sürekli köle ruhlu, baskı altına alınmış, nesne konumuna indirgenmiş ve hep "Mutlak Başka" olarak konumlandırılmıştır. Buna karşın, aşkınlık erkeklikle özdeşleştirilerek özgür ve özne oluşu, eril hakimiyeti ve etkinliği belirler. Oysaki Beauvoir, varoluşsal olarak bu iki kavramın da bizde potansiyel olarak var olduğunu her iki durumunda gerçekleştirilebilir olduğu vurgusunu yapar. Bu noktada asıl yapılması gereken şey "kadınların içkinliğe mahkûm olmayı bırakarak, kendi varoluşlarını belirlemeye koyulmasıdır" (Uncu, 2019, s. 29).

Simone de Beauvoir Hegel'deki efendi/köle diyalektiğini kendi/öteki, mutlak/başka diyalektiği üzerinden okumuştur. Kadınlar Hegel'in efendi/köle diyalektiğinde olduğu gibi kölenin efendi tarafından tanınması adına mücadele etmezler, bu mücadele kadın/erkek söz konusu olduğunda daha çok erkekler arası bir mücadeleden ibarettir. Simone de Beauvoir burada aslında iki farklı "ötekilik" nosyonundan bahseder. Köle/efendi çatışmasında erkekler arası kendi/öteki diyalektik bir ilişki söz konusu iken ve kadın/

erkek arası kendi ve mutlak başka olan kadın erkek arasında diyalektik olmayan bir ilişki söz konusudur. Bu ilişki erkek ve kadının biyolojik ve psikolojik olarak birbiriyle bağımlı olmasından dolayı köle/efendi arası diyalektikten son derece farklıdır ve bu bağlamda iki cins arasında bir bağımlılık söz konusudur. Bu bağımlılık cinsel olarak farklılaşmış rollerin sonucudur ve kökenini dişil ve eril olanın biyolojik yapısında bulur. Kadın bu köle/efendi diyalektiğinde asla özne konumunda olmamakla birlikte, erkekler arası mübadele edilen bir nesne konumuna indirgenmiştir. Bu bağlamda erkek aşkınlığına karşın kadının içkinlik durumu derinlemesine çözümlenir. Kadını içkin kılan şey onun erkek özne tarafından radikal “başka” olarak algılanışındır. Kadın sadece cinsel karşıtlığı deneyimlemez, aynı zamanda bu karşıtlık durumunun yarattığı başkalık onun sürekli olarak baskılanmasına ve kapatılmasına, dünyada üretim dışı kalmasına neden olmuştur.

Simone de Beauvoir’a göre ataerkil düşünce sistemleri kadını da erkeği de bir eşitsizlik temelinde yeniden üretir ve tanımlar. Kadın ve erkek doğal ve biyolojik olarak onlara atfedilen bu görüngülerden ziyade tarihsel ve kültürel birer kurgudur. Kadınların ezilmişliği diğer kategorik sınıflandırılmış ezilenlerin durumundan son derece farklıdır, çünkü kadın bu ezilmişliğin öz bilincinden mahrumdur. Bunu aşma noktasında kadına düşen görev özgürleşme, bunun bireysel sorumluluğunu alma, yaratım ve üretim içinde olmaktır. Bu bağlamda kadın ve erkek kendi varoluşlarını yeniden sorgulamalı ve özgürlüğe giden yolda gerekli sorumluluğu üstlenmelidirler.

Simone de Beauvoir’da Varoluşçu Felsefe

Tamamen bana ait olan tek gerçek, benim yaptığımdır.
(Simone de Beauvoir, *Denemeler*)

Feminist kuramcılar özü itibarıyla erkek egemen olarak inşa edilmiş toplumsal düzeni bütünüyle çözümlenip kadınların bu düzen içinde değersizleştirilmelerinin sebeplerine dair bir genel bir kuram geliştirememekle birlikte “kadın hakları için alternatif çözüm yollarını Marksist, psikanalitik, varoluşçu, liberal kuramların etkisiyle sorgulamaya girişirler” (İmançer, 2002, s. 152). Simone de Beauvoir ise varoluşçu akım içinde kalarak kadın durumunu çözümlenmeye çalışmıştır.

Varoluşçuluğun tek bir tarifini yapmak mümkün değildir. Zira geçmişte olsun, çağımızda olsun ne kadar varoluşçu düşünür ve sanatkar varsa o kadar da varoluşçuluk vardır. Sözgelisi, Weil’e göre bir bunalım, Mounier’ye göre umutsuzluk, Hamalin’e göre

bunaltı, Gabriel Marcel'e göre özgürlük, Lucaks'a göre idealizm, Benda'ya göre irrasyonelizm (akıldışıçılık), Sartre'a göre varoluşçuluk "özgürlük, sorumluluk, yalnızlık karışımı bir felsefedir" (Sartre, 2003, s. 7). Varoluşçuluk esas olarak felsefe tarihinde özcülüğün, insanın içsel bir doğası ve özü olduğu fikrinin reddinden köken alır. Simone de Beauvoir, gerçekte, "bir yandan Sartre'ın varoluşçuluğunun radikal özgürlüğü ve bireyciliği diğer yandan da kadınların aşikâr toplumsal ve psikolojik bastırılmışlığı arasında aracılık etmektedir" (Bayoğlu, 2007, s. 32). Bunu yaparken Simone de Beauvoir, Sartre'ın varoluşçu özgürlük düşüncesinden etkilenmiştir. Bu etkiyi ve varoluşçu kabullenmeyi düşünür anılarında şu ifadelerle betimler:

Bu Varoluşçuluk sözü Sartre'ın ve benim tüm eserlerimize kene gibi yapıyordu. Yaz günlerinde Cerf Yayınevi'nin, yani Dominiklerin düzenlediği bir açığoturma sırasında Sartre, Gabriel Marcel'in kendi felsefesine yakıştırdığı bu iddiaya itiraz ediyordu; benim felsefem Varoluşçuluğun Felsefesidir, kabul; fakat Varoluşçuluğun ne olduğundan pek haberli değilim, diyordu. Ben de onun tedirginliğini paylaşıyordum. Yazdığım bütün kitapları bu sözcükten habersiz kaleme almıştım, herhangi bir felsefeden değil, doğrudan doğruya kendi yaşantımdan, kendi deneyimlerimden yararlanarak yazmıştım kitaplarımı. Buna rağmen Varoluşçu Etiketten kendimizi kurtaramadık, boş yere direnmiş olduk. Sonunda herkesin bizi paketlediği bu terimi biz de kabullenmek zorunda kaldık. (Beauvoir, 1997, s. 101)

Simone de Beauvoir ve Jean Paul Sartre'ın ilişkileri son derece karmaşıktı, öyle ki ikilinin birbirleri arasındaki tartışmalar ve fikri paylaşımların eserleri üzerindeki etkileri görmezden gelinemez. Her ikisi de Fransız sistemi dahilinde de eğitim almış olan entelektüellerin üzerinde o dönemde Husserl, Heidegger, Kant ve Hegel etkileri görülür. Her ikisi için de insanın varoluşu üzerine odaklanmış fenomenolojik anlayışta içsel bilincin kendi deneyimleri üzerinden dünyayı algılamasının etkisi vardır. Jean Paul Sartre kendi açısından bu soruyla *Egonun Aşkınlığı* (*La Transcendance de l'Ego*-1936) ve *Varlık ve Hiçlik* (*L'Être et le Néant*-1943) adlı eserlerinde ilgilenmiş ve "kendisi için varlık" ve "kendinde varlık" arası ilişkiyi açıklamak için fenomenolojiyi kullanmıştır. Bunu yaparken de ona göre bilinç dünyanın, şeylerin ve ötekilerin bilincidir. İnsanlar ise dünyasal varlıklardır ve dünyada deneyimleri, yani yapıp ettikleri ile konumlanırlar. Beauvoir bu fikirleri Sartre ile paylaşır ve kendisi de *İkinci Cinsiyet*'te temel olarak aldığı düşünce şeklinin varoluşçu etik olduğunu söyler.

Jean-Paul Sartre, dünyayı kendinde varlık (l'être en soi³) olarak tanımlarken bunu kendisi için varlık (l'être pour soi⁴)tan ayırarak tanımlar, kendisi için varlık kendini kendi olmayan şeyden ayırarak ifade eden bilinçtir. Sartre'a göre bilinç kendi kendisinin nedenidir. Oysa varlık kendi kendisinin bir nedeni olamaz. "Her bilinç, bir şeyin bilincidir" (1943, s. 9) diyen Sartre için, bilinç olmadan kendinde varlık mutlak bir saçmalaktır. Bilince ait bütün farkındalık biçimlerini bir şekilde bağlantılı bir dolayımına içerisinde bakışımıza sunan Sartre, bir şeyin bilincinde olduğumuz farkında ve bir şeyin bilincinde olmanın farkındalığının farkında olmayı süregelen bir akışa bırakmaktadır (Bozkurt, 2012, s. 32-36). Sartre "kendinde varlık" kavramı ile nesnel dünyasını temel almaktadır oysa ona göre en önemli unsur "kendisi için varlık" diğer bir deyişle insandır. Çünkü özgürlük sadece insana dair bir kavramdır. Çelebi'ye göre "insan dışında kalan her nesne için bir belirlenmişlik söz konusudur. Bundan yola çıkarak Sartre, tüm varoluşçu düşünürler gibi felsefenin odağına insanın somut ve bireysel varoluşunu ve özgürlük bilincini alır" (2014, s. 64).

"Kendisi için varlığın hiçliğinin ortaya çıktığı en özgül alanlardan biri de özgürlük ile belirlenir. Mutlak olarak boş ve saydam olduğu için hiçbir içeriğe sahip değildir. Kendinde varlıkta bir boşluk olarak beliren kendisi için varlık hem kendine hem de dış dünyaya açık olarak vardır" (Bozkurt, 2012, s. 41). Kendinde varlık fiziksel şeylerin dünyasını sabit ve statik yapısını ve sahip oldukları özü betimler, yani betimleyici bir işlevi vardır. Kendisi için varlık ile Sartre varoluş dünyasına gönderme yapar. İnsan, ona göre kendisi için bir varlıktır, yani özü yoktur. Sartre için bu iki varoluş şekli (kendinde varlık ve kendisi için varlık gibi işlevsel kavramlar) somut bireysel varlığa ve özgürlüğe doğru yol alan insanda "olguşallık ve aşkınlık olarak belirir. Bu olguşallık ve aşkınlık ile birey içinde bulunduğu kültürel durumu ve verili olanı aşarak bir yaratım içine girmeye mecbur kalır" (Cevizci, 2017, s. 783).

Varoluşçu felsefede insandaki "kendi için varlık" ve "özgürlük" bilinci sayesinde insan kendisi ile evren arası ilişkileri sorgular, bu sorgulamadan hareketle özgür bir irade ortaya koyarak, kendi seçimlerini yapar. İnsanın kendi varoluşundan kendi seçimlerinin sorumlu olduğunu öngören varoluşçu felsefe, "insanın umudunun ve onu yaşatacak biricik şeyin insanın seçtiği eylemleri ve edimleri olduğunu, kendi varoluşunun başkasının varoluşuyla, başkasının varlık durumunun ise kendi varoluşuyla bağlantılı olduğunun bilincine sahip olan birey özgürlüğünü de bu bağlamda belirler" (Gül, 2014, s. 30). Bu bağlamda insan dünyaya fırlatılmış bir varlık olarak bir varoluş özgürlüğüne sahiptir. Birey için önemli olan kendisine ait bir öz oluşturmaktır. Bu öz, Simone de Beauvoir'a

3 Kendinde varlık (Fransızca).

4 Fransızca Sartre tarafından geliştirilmiş bir kavram, kendi için varlık.

göre kadınlar için tarihsel süreç dahilinde erkekler tarafından belirlenmiş ve kadın kendisini erkeğe göre konumlandırmak zorunda bırakılmıştır. İşte tam da bu noktada *İkinci Cinsiyet*'te Simone de Beauvoir kadınlara kendi öz tarihlerini ve varoluşlarını anlatmak ve kadınlık nosyonu etrafında inşa edilmiş tüm mitleri inkâr etme olanağı sunar. Çünkü son derece farklı bir stili olan bu felsefi eser kadının ataerkil evrendeki konumunu betimler.

İkinci Cinsiyet'te, Simone de Beauvoir kendinde varlık özelliklerini kadınla, kendi için varlık özelliklerini de erkekle özdeşleştiren bir tutum içindedir. Düşünüme göre, daha anaerkil ve hatta göçebe kavimlerde bile kadınlara verilen görevler, yani ev işleri ya da analığın verdiği yüklerle bağdaşan etkinlikler kadını kendinde varlık anlayışına, içkinliğe yinelenmeye hapseder; kadın türün devamı, doğurganlık, annelik, ev işleri vs. gibi sürekli yinelenen etkinliklerle uğraşır. Erkeğin durumuysa başkadır; "o içinde yaşadığı topluluğu işçi arılar gibi basit bir yaşam süreciyle değil, hayvanlığını aşan edimlerle beslemektedir" (Beauvoir, 1970, s. 78). Böylece kadın kendinde varlığının içkin rolüne mahkûm edilirken, erkek, kendisi için varlığın aşkın ayrıcalıklarının tadını çıkarmakta, tasarıları aracılığıyla doğaya ve kadına egemen olmaktadır. "Erkek bu aşmayla bir takım yeni değerler yaratmakta, bunlar da katkısız yinelenmenin değerini sifıra indirmektedir. Kendinde varlık rolündeki erkek kendi türüne hizmet ederken dünyanın yüzünü değiştirmekte, yeni araç ve gereçler yaratmakta, yeni şeyler türetmekte geleceği oluşturmaktadır" (Yayla, 2010, s. 24).

Sartre tarafından "kendisi için varlık" ve "kendinde varlık" arasında betimlenen bu mücadelede, "kadınlar 'kendinde varlık' rolünü üstlenirken, erkekler 'kendisi için varlık'ın bağımsız, aşkın konumunu yüklenirler" (Donovan, 2007, s. 233). Simone de Beauvoir'a göre kadınlar kendilerinin de en az erkekler kadar "kendileri için varlık" durumunda olduklarını ortaya koymalıdır. Bu noktada, kadınlar kendi kurtuluşlarını temel alarak tüm özcü varoluş şekillerini terk edip kendilerine atfedilen tüm toplumsal rolleri yeniden inşa etmelidirler. "Kadınların trajedisi, onlara atfedilen bu yazgıyı kabullenerek bu rolleri onların seçmemeleri ve onlara dayatılmasıdır" (Kalın, 2016, s. 238).

Kadın kendisine atfedilen bu yazgıyı aşmalı ve kültürel formların içinde yer edinecek özgürlük koşullarını yaratmalıdır. Simone de Beauvoir özellikle deneyime önem veren anlayışı ile, kadının deneyimlerini kendi öz bilinci ve kendi seçimleri ile eyleme koyabileceğinin altını çizer. Bu da ona göre kadını içkinliğe, eve, aynı rutin öze hapseden tarihsel ataerkil anlayışın terk edilip, eleştirilerek, kendi öz bilinci ve varoluş dinamiğinin temel unsurlarını kültürel boyutta ortaya koymakla, kendini gerçekleştirmekle olur.

Düşünüre göre kadının özgürlük sorunu aşkın bir özne olarak var olma sorunudur. Kadının özgürlüğünün veya doyumunun, “yaratıcı planlarıyla kendi geleceğini kuran aşkın bir özne olarak var olmayı seçmekle başlayacağını ileri sürer” (Donovan, 2001, s. 237).

Simone de Beauvoir’a göre evlilik ve annelik kadın kimliğine toplum tarafından yapay bir şekilde yasalar, gelenekler, kültür, inanç ve düşünce sistemleri tarafından dayatılmış rollerdir, bu şekliyle kadın eve ve içkinliğe, edilgenliğe mahkûm edilmiştir.

Kadınlar sadece erkeklerin onlara gönüllü olarak bahsettiği hakları kazanmışlardır; hiçbir şeyi almamışlar, sadece onlara verilene sahip olmuşlardır. Zira karşı çıkarak kendilerini ortaya koyacak bir birlik oluşturmanın somut araçlarından yoksundurlar. Bu yoksunluk durumunu *İkinci Cinsiyet*’te Simone de Beauvoir şu şekilde betimler:

Kendilerine özgü bir geçmişleri , tarihleri, dinleri yoktur; ayrıca proleter gibi bir emek ve çıkar dayanışmasından yoksundurlar; hatta Amerikalı Siyahları, gettolarda yaşayan Yahudileri, Saint Denis ya da Renault fabrikaları işçilerini bir topluluk haline getiren türden bir mekânsal bir aradalık da yoktur aralarında konut, iş, ekonomik çıkar, toplumsal durum aracılığıyla, belirli erkeklere – baba ya da kocaya- başka kadınlara olduğundan daha sıkı bağlarla bağlanmış olarak , erkeklerin arasına dağılmışlardır. Burjuva kadınlar proleter kadınlarla değil burjuva erkeklerle, beyaz kadınlar da Siyah kadınlarla değil beyaz erkeklerle dayanışma içindedirler.... Kadın rüyasında bile erkekleri yok edemez. (2019, s. 28)

Kadın özgürlüğü, kadının kendisine dayatılan rollerin (annelik, eşlik, ev işleri, çocuk doğurmak, vs.) bilincine varması, kendi sorumluluğunu ele alarak öz bilincini kendi varoluşunu özgürleştirme noktasında kullanması ile mümkündür. *İkinci Cinsiyet*’te Simone de Beauvoir herhangi bir cinsiyetçi ve özcü belirlemeden uzakta, daha çok toplumda cinsiyet rollerinin arkasındaki güç ve iktidar ilişkilerini çözümler. Bu çözümlerde kadının ikinci plana itilmişliğinin ve kadın özgürlüğünün önündeki engellerin tarihsel, felsefi ve antropolojik bir okumasını yapar. O bu bağlamda erkek egemen düşünüş ile oluşturulmuş tarihsel mutlaklığı da reddederek ataerkil zihniyetin kadını köleleştiren yapısını hem kendi deneyimlerinden yola çıkarak hem de temel felsefi metinleri ve düşünürleri okuyarak ifşa etmekle kalmaz, kadını özgürleştirecek sorumluluk bilincinin, seçme iradesinin ve eylemliliğin yine kadın oluşun öz bilincinde deneyimlenebilmesinin yollarını arar.

Sonuç

Simone de Beauvoir'ın "Kadın doğulmaz, kadın olunur." sözü ile cinsiyetin kendinde bir anlamı olmadığını; toplumsal olarak belli düşünüş şekilleri tarafından özellikle ataerkil zihniyetin bir uzantısı olarak inşa edildiğini ifşa etmesi kadınlık durumunu bir cinsiyet durumu olarak değil, bir toplumsal cinsiyet durumu olarak ifade etmeye olanak sağlamıştır. Simone de Beauvoir temelinde cinsiyetler arası eşitliğin kadın özgürlüğünün esası olduğu bir anlayışa sahip olmakla birlikte, onun talebi eşitlik içinde farklılıkları yaşamaktı.

Simone de Beauvoir, *İkinci Cinsiyet* adlı eserinde ele aldığı "aşkınlık temel alınarak cinsiyetler arası bir farklılık düşünürü olarak okunabilir. Bu farklılık ise eşitlik ve özgürlük talep eden bir farklılıktır. Bu özcü bir cinsiyet farklılığı değil, kadın oluşun çeşitli var olma halleridir" (Direk, 2009, s. 12). Bu var olma halleri, kadının kendi varoluşunu deneyimlemesi, bu deneyim çerçevesinde kendi özgürlüğünü talep etmesi ve kendini gerçekleştirecek özgür eylemleri ile mümkündür.

Simone de Beauvoir'a göre her insan belli seviyede bir varoluşsal özgürlüğe sahiptir ve bu bağlamda insanlar dünyayı yaşanabilir bir zemine oturtmakla sorumludurlar. Onun varoluşçu perspektifinde özgürlük bir zorunluluk temelinde ele alınır. İnsan özgürlüğü elde etmeye mahkumdur. Her insan ancak özgür eylemleri ile dünyaya bir anlam katabilir. Özgürlük ancak bu eylemlerin sorumluluğunu insan olarak varoluşsal bir şekilde özümsemişimizde ve bu sorumluluğun gereğini yerine getirdiğimizde mümkün hale gelir. Kadının üzerindeki baskı ve hegemonya tarih içerisinde Simone de Beauvoir'a göre bu şekilde sürdürülmüştür.

Erkek ahlaki özgürlüğünü mutlak öteki haline getirdiği kadın üzerinden elde etmiştir; fakat kadın, özneleşme sürecine dâhil olamamış, içinde yaşadığı bu toplumun kendisini nesne olarak konumlandırışını kabul etmekle durumun ortağı olmuştur. Aydın'a göre:

Erkeğin kendisinin ve ötekinin belirsizliğini reddedip mutlak aşkınlık olduğunu düşünmesi, kadını ezmesinin en birincil sebebidir. Ontolojik özgürlük, bir diğer anlamda ahlaki özgürlük kazanma ihtimali, kadında her zaman kalır; fakat ontolojik özgürlük ahlaki özgürlüğe dönüştürülemezse varlığı anlamsızdır. (2017, s. 101)

Kadın bu özgürlüğe iktisadi, sosyal, kültürel tüm yaşam formlarını içine alacak şekilde mecburdur. Bu onun kendine özsaygısını kazanması, toplum içinde bir yer edinme uğraşı açısından da son derece elzemedir. Kadın ancak özgürlüğüne açılacak kapıları zorlayarak ve erkek zihniyetin tüm uğraklarında kendi için bir yaşam ve eylem alanı açarak varoluşunu anlamlı kılabilir. Bu anlam erkeği de özgürleştirecek nüveleri özünde barındırır. Çünkü özgürlük ancak ötekinin özgürlük talebinden ve bu talebe verilecek cevabın sorumluluğunu eylemsel ve davranışsal boyutta üstlenmekten geçer.

Simone de Beauvoir'a göre erkek kadın eşitliği ancak kadın insanlığı ve erkek insanlığının varoluşsal olarak kendilerini özerk bir şekilde gerçekleştirmeleriyle erkek kadın arası varoluşsal bir çatışma olmaksızın mümkündür, oysa kadın tarihsel ve toplumsal perspektifte asırlardır erkek hegemonyasına tabidir. Erkeğin kendisini mutlak olarak kodladığı bu düzlemde kadın kendi öz varoluşuna yabancılaştırılmış bu nedenle bağımlı ve içkin bir konuma terk edilmiştir. Erkek asırlardır bu güç ilişkilerinin oluşturduğu hegemonya yapısında ayrıcalıklı bir konumdadır ve kendi varoluşu ile bir çatışma halinden son derece uzaktır. Kadın tarihte ana tanrıça olduğu dönemlerde bile asla bir ayrıcalık rolüne bürünmemiş, varoluşu ile sürekli bir çatışma halinde olarak bir nesne konumuna indirgenmiştir.

Kadın hep bu egemenliğin feragat eden nesnesi pozisyonunda kendi yazgısıyla başa kalmıştır. Simone de Beauvoir artık kadının yazgısını kendisinin tayin etmesi gerektiğine bunun için üretime katılması, erkeğe özgü kabul edilen tüm toplumsal işgücü dinamiği içine dahil olması, erkek egemen zihniyete dair değer dünyasının yıkılması eşitlik temelinde kadının kendi payına düşen hakkı olarak bağımsız ve yetkin bir birey olarak kendini gerçekleştirebilmesi gerektiği inancındadır.

Simone de Beauvoir kadın varoluşunu sadece ontolojik boyutuyla teorik düzlemde ele almaz, o bu kadınlara biçilmiş bu yazgıdan kadının kurtuluşu için gerekli pratikleri de betimler. Zaten Simone de Beauvoir'ın etik anlayışında teori ve pratik birbiriyle içiçe geçmiş vaziyettedir. Özgürlük artık kadın için vazgeçilmez olandır. Kadın erkek zihniyetine ait tüm baskıcı yaşam formlarına meydan okumalı, tarihsel, sosyal ve kültürel arenada gerek entelektüel düzeyde gerekse iktisadi ve politik zeminde kendisine bir yaşam alanı yaratmalıdır. Bu da kadının üretim süreçlerine dahil olması ve kendi yaratım potansiyelinin farkına vararak, yine öz bilincini geliştirme noktasında kendi varoluşuna yatırım yaparak, sadece bir anne veya eş olarak değil, aynı zamanda bütünüyle kadın ve insan olarak toplumsal yaşama eklemlenmesiyle mümkündür. Kadın kendi öz bilincinin cinsel,

ekonomik, politik, sosyal, kültürel düzlemde farkındalığına ulaşmalı ve bu farkındalık ile eylemlerini belirlemeli ve kendi yazgısını kendi öz gücü ile tayin etmelidir.

Kadın kendisini erkek egemen zihniyete hapseden yazgıyı terk etmeli ve onu aşmalıdır. Bunun için kendisini oluşturacak ve dönüştürecek mekanizmaları harekete geçirmeli, asla verili olanla yetinmeyip kendi varoluşunu ve bağımsızlığını özgürlük ve sorumluluk temelinde talep etmelidir. Kadın kendisine atfedilen doğurganlık, annelik ve eşlik gibi onu rutinde bir döngü içine sokan rolleri esas almaktan vazgeçip, dünyasal anlamda kendi varoluşuna açılan ve dünyada yaşamsal etkinliğini arttıran tasarımlara doğru bir eylemlilik içine girmelidir. Bu eylemlilik hali onun entelektüel kapasitesini arttıracak, yaşamda bulunduğu konumu dönüştürecek ve tarihin ve ataerkil zihniyetin ona biçtiği kadınlık misyonunu kesintiye uğratacaktır.

Kadınlık ona biçilen bu misyonu reddetmekle insan oluşa evirilecek, bu dönüşüm erkeği de kendi misyonu üzerinde düşünmeye sevk edecektir. Nitekim Simone de Beauvoir'ın eseri cinsiyet rollerinin yeniden düşünülmesine olanak sağlamış ve daha sonra toplumsal cinsiyet kavramının doğuşuna tıpkı kadının ontolojik etik temelinde yeniden kavramsallaştırılmasına olanak sağladığı gibi uygun bir zemin hazırlamıştır. Kadını kendisine yabancılaştıran unsurlar ve dinamikler deşifre ve ifşa edilmiş, onu özgürlüğe taşıyan adımlar hem kadınlar hem de erkekler tarafından destek bulmuştur. Bu noktada *İkinci Cinsiyet* bir milattır.

Öncesiz sonrasız erkeklik miti tıpkı ebedi kadınlık miti gibi derinden sarsılmış, bunun yerine *İkinci Cinsiyet* özgürlük ve bağımsızlık temelinde yeni bir anlayışın öncülüğünü üstlenmiş ve öncesinde kadını daha sonra ezilenleri tutsak eden tüm kültürel, sosyal, psikanalitik kodların iktidar ilişkileri bağlamında tekrardan okunarak yeni bir değer dünyasının şekillenmesi noktasında önemli adımlar atılmasını sağlamıştır. Bu bağlamda Simone de Beauvoir adı dünya çapında kadının özgürlük talepleri ile eşdeğer görülmektedir.

Hakem Değerlendirmesi: Dış bağımsız.

Çıkar Çatışması: Yazar çıkar çatışması bildirmemiştir.

Finansal Destek: Yazar bu çalışma için finansal destek almadığını beyan etmiştir.

Peer-review: Externally peer-reviewed.

Conflict of Interest: The author has no conflict of interest to declare.

Grant Support: The author declared that this study has received no financial support.

Kaynakça

- Aydın, E. (2017). *Kadının özne olma sürecine dair bir okuma: Simone de Beauvoir*. (Yüksek Lisans Tezi), İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Bayoğlu, F. (2007). *Simone de Beauvoir yaşama sanatı olarak etik*. (Yüksek Lisans Tezi), Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.
- Beauvoir, de S. (1970). *Evlilik Çağı* (7.bs). (B. Onaran, Çev.). İstanbul: Payel Yay.
- Beauvoir, de S. (1989). *Denemeler*. (A. Bezirci, Çev.). İstanbul: Payel Yay.
- Beauvoir, de S. (1997). *Kadınlığımın Hikâyesi* (5.bs). (E. Tokatlı; Çev.). İstanbul: Payel Yayınevi.
- Beauvoir, de S. (2008). *Cahiers de Jeunesse (1926- 1930)*. Paris: Gallimard
- Beauvoir, de S. (2019). *İkinci Cinsiyet* (1.bs). (G. Savran, Çev.). İstanbul: Koç Üniversitesi Yay.
- Bozkurt, A. (2012). *Varlık Tutulması, Jean Paul Sartre Tiyatrosunda Varlık ve Hiçlik*. İstanbul: Ayrıntı Yay.
- Cevizci, A. (2017). *Felsefe Tarihi*. İstanbul: Say Yay.
- Çelebi, V. (2014). Jean Paul Sartre'in Varoluşçuluk Düşüncesi. *Beytulhikme An International Journal of Philosophy*, Volume 4, Issue 2, December, 63-76.
- Direk Z. (2009). Simone de Beauvoir: Abjeksiyon ve Eros Etiği. *Cogito*, 58, Yapı Kredi Yay.
- Direk, Z. (2015). *Cinsel Farkın İnşası* (1.bs.) İstanbul: Metis Yay.
- Doeuff, M. L. (1980). Simone de Beauvoir and Existentialism, *Feminist Studies*. Summer, 6: 2, 277-289.
- Donovan, J. (2001). *Feminist Teori*. (A. Bora & M. Ağduk & F. Sayılan, Çev.). İstanbul: İletişim Yay.
- Fullbrook, E. & Fullbrook K. (1998). *Simone de Beauvoir: A Critical Introduction*. Cambridge MA: Polity Press.
- İmançer, D. (2002). Feminizm ve Yeni Yönelimler. *Doğu Batı Dergisi*, 19, 151-169.
- Jeanson, F. (1966). *Simone de Beauvoir ou L'entreprise de Vivre*. Paris: Seuil.
- Kalin C. C. (2016). Simone de Beauvoir: Ötekiliğin Kabulü. *Beytulhikme An International Journal of Philosophy*, Volume 6, Issue 2, December, 227-243.
- Pilardi, J. (1995). *Feminists read the Second Sex in Feminist Interpretations of Beauvoir*. (edit. Margaret A. Simons), The Pennsylvania State University, Pennsylvania: University Park.
- Ponty, M. (1945). *La Phénoménologie de la Perception*. Paris: Gallimard.
- Radio İTÜ (Yapımcı). Zeynep Direkle Felsefe Vakti İTÜ Radyo Konuşması. Erişim Adresi: <http://www.radyo.itu.edu.tr/arsiv/felsefe-vakti>
- Sartre, J. P. (1936). *La Transcendance de L'égo, Esquisse d'une Description Phénoménologique*. Paris: Librairie Philosophique J. Vrin.
- Sartre, J. P. (1943). *L'être et Le Néant*. Paris: Gallimard.
- Sartre, J. P. (2003). *Varoluşçuluk*. (A. Bezirci, Çev.). İstanbul: Say Yay.
- Scholz, S. J. (2000). *On De Beauvoir*. Villanova University, Wandworth Thomson Learning: Belmont, USA.
- Tidd, U. (2004). *Simone de Beauvoir*. Routledge Critical Thinkers, London: Routledge.
- Toril, M. (2008). *Simone de Beauvoir: The Making of An Intellectual Woman*. (2nd ed.). Oxford: Oxford University Press.

- Uncu, G. A. (2019). *Simone de Beauvoir'ın "İkinci Cins" Ve C. Perkins Gilman'ın "Yeni Kadın" Kavramları Üzerinden Feminist Bir Eleştiri Olarak Modern Kadın Miti*. (Yüksek Lisans Tezi), Necmettin Erbakan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Yayla, K. (2010). *Simone de Beauvoir'ın Feminizm Perspektifi*. (Yüksek Lisans Tezi), Galatasaray Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.